

Kaupunginvaltuusto

07.09.2020

Kaupunginhallitus

§ 193 15.6.2020

Asianro 640/02.02.00/2020

§ 63**Talousarviokehys vuoden 2021 talousarvioksi ja syksyn talousarviokäsittelyn ja hallituksen kokousten tarkennettu aikataulu****Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 15.6.2020 193 §

Vs. kaupunginjohtaja Antti Korte ja talousjohtaja Sanna Häkli 10.6.2020:

Talousarviokehyksessä kaupunginhallitus määrittelee reunaehdot lautakunnille talousarvion tekemiseksi. Reunaehdot perustuvat verottajan ja kuntaliiton ennusteisiin seuraavan vuoden tulojen osalta sekä keskustusten arvioihin toiminnan ja talouden kehityksestä.

Kuntalain 110 § mukaan talousarvio- ja suunnitelma tulee laatia siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2021 talousarviokehysten laatimiseen vaikuttaa oleellisesti maaliskuussa 2020 alkanut koronavirusepidemia. Koronavirusepidemia aiheuttaa kunnille väistämättä suuria tulonmenetyksiä sekä kululisäyksiä. Koronaepidemian kesto ja laajuus on vielä tässä epäselvää, joten tulonmenetysten ja kululisäysten arviointi on erittäin haasteellista.

Suomen hallitus on kesäkuussa 2020 päättänyt kattavasta toimenpidekokonaisuudesta helpottamaan koronaepidemiasta johtuvia haasteita. Kokonaisuus sisältää useita toisiaan täydentäviä toimenpiteitä, joilla pyritään muun muassa turvaamaan peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kunnissa. Toimenpiteet kohdistuvat ensi vaiheessa vuoteen 2020, mutta lisätoimenpiteiden tarvetta tullaan tarkastelemaan lisätalousarviossa ja vuoden 2021 osalta elokuun budjettiriihessä.

Koronavirusepidemia tulee vaikuttamaan myös Raision kaupungin talouden toteutumiseen negatiivisesti sekä kuluvan että tulevien vuosien osalta. Verotulot tulevat heikkenemään huomattavasti, myös myynti- ja maksutuotot tulevat jäämään arvioidusta. Voimakas tulojen heikennys sekä samanaikainen kulujen kasvu tulee vaikuttamaan myös lainamäärän kasvuun.

Sekä kuluvaan että tulevien vuosien osalta on tärkeää ryhtyä pikimmiten tarkastelemaan talouden sopeuttamisen mahdollisuuksia. Raision taloustyöryhmissä on käyty läpi ja pohdittu talouden sopeuttamisen keinoja. Vs. kaupunginjohtaja ja talousjohtaja ovat käyneet keskustelua ulkopuolisen konsultin kanssa ja saadun esityksen pohjalta taloustyöryhmän näkemys on, että pitkän tähtäimen talouden sopeuttamiseksi on tarkoituksenmukaista käynnistää sopeutusohjelman laatiminen. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksymässään vuoden 2020 talousarviossa, että ”*kaupungille hankitaan alkuvuodesta laajempaan talous- ja palveluanalyysiin ja kuntavertailuun sopiva työkalu (esim. Turun kehyskunnissa käytössä oleva Perlacon).*” Taloustyöryhmissä keskusteltu sopeutusohjelma täydentää ja osaltaan tarkentaa maaliskuussa 2020 valmistunutta Perlaconin tekemää talous- ja toiminta-analyysia. FCG Konsultointi Oy on jättänyt tarjouksen edellä mainitun analyysin jatkoksi talouden sopeutusohjelman laatimisesta.

Kyseisen sopeuttamistyön avulla on tarkoitus saada kaupungin oman näkemysten lisäksi ulkopuolisen asiantuntijan objektiivinen näkökanta pitkän tähtäimen sopeuttamismahdollisuuksiin. Selvityksen alkuvaiheessa voi löytyä keinoja myös lyhyen tähtäimen sopeuttamisen avuksi.

Lyhyellä tähtäimellä muut sopeuttamiskeinot nojaavat käynnissä oleviin lomautuksiin, organisaatiomuutoksen osa-alueiden jalkauttamiseen ja muihin, keskuksista selvitettäviin mahdollisiin jarrutuskeinoihin. FCG Konsultointi Oy:n selvityksen yhteydessä voidaan myös benchmarkata kaupungin organisaattorakenteita sekä virkamies- että luottamushenkilöorganisaatioiden osalta.

Sopeutustyön ohjausryhmänä toimii taloustyöryhmä. Ryhmää täydennetään sopeutustyön ajaksi aikataulua ja muita sopeutustyön aikaisia tarvittavia operatiivisia toimia koordinoivalla henkilöllä, joka toimii sopeutustyön ohjausryhmän sihteerinä.

Koronaepidemian todellisia vaikutuksia ei voida arvioida vielä tässä vaiheessa. Elokuun budjettiriihessä tulee lisätietoa tulevasta kunnille osoitettavista toimenpidekokonaisuuksista. Alkusyöryksynä voi olla mahdollista saada käyttöön myös sopeutustyön alkuvaiheen joitain keinoehdotuksia. Tilanteen kokonaistarkastelun pohjalta on tarkoituksenmukaista, että vuoden 2021 päätetään vasta syyskuussa 2020. Keskuksissa aloitetaan kuitenkin talousarvion valmistelu jo kesäkuun aikana vuoden 2021 toiminnan suunnittelun, merkittävien muutostarpeiden, kulukasvuarvioiden, investointitarpeiden ja muiden talousarvion merkittävästi vaikuttavien erien osalta. Keskusten tulee esittää toimenpideehdotuksensa siitä, miten keskuksissa voidaan varmistaa, että toimintakulut eivät kasva vuoden 2020 talousarvion tasosta. Keskusten johtajat ja talous- ja hallintopäälliköt käyvät edellä mainitun valmistelun pohjalta edellisuotiseen tapaan talousarviokeskustelun vs. kaupunginjohtajan ja talousjohtajan kanssa viikoilla 32-33.

Raision kaupunginhallitus ja -valtuusto on aikatauluttanut talousarvioprosessin siten, että talousarviosta päätettäisiin kaupunginvaltuuston kokouksessa

9.11.2020 (KV 9.12.2019 § 129). Edellä kuvatun kokonaistilanteen vuoksi talousarvioprosessin aikataulu on tarkoituksenmukaista muuttaa.

Syksyn 2020 talousarvioprosessi:

- talousarviokehys	KH 14.9.
- lautakuntien talousarvioesitykset konserniin	22.10. mennessä
- veropäätökset kaupunginvaltuustossa	KV 9.11
- kaupunginjohtajan talousarvioehdotus	19.11.
- kaupunginhallituksen talousarvioehdotus	KH 23. ja 25.11.
- kaupunginvaltuuston talousarviokokous	KV 7.12.

Kehystä tarkastetaan tarvittaessa talousarvioprosessin aikana, mikäli verotuloennusteet muuttuvat oleellisesti. Esitetty aikataulu mahdollistaa kullekin talousarviovaiheelle riittävän valmisteluajan. Syksyn 2020 osalta myös kaupunginhallituksen kokousaikataulu on muuttuneen tilanteen vuoksi tarkoituksenmukaista muuttaa seuraavalla tavalla:

Syksyn 2020 kaupunginhallituksen kokousaikataulu:

- 10.8.
- 17.8.
- 24.8. klo 14 investointiseminaari, klo 16 konsernijaosto, klo 17 KH
- 14.9. talousarviokehys 2021 ja mahdollinen iltakoulu
- 5.10.
- 26.10.
- 2.11. veroprosenttien asettaminen -> KV
- 23.11. talousarviokäsittely
- 25.11 talousarviokäsittely -> KV
- 14.12.

Päätösehdotus

Vs. kaupunginjohtaja Antti Korte

- 1) Kaupunginhallitus päättää valtuuttaa vs. kaupunginjohtajan hankkimaan kuvauksessa esitetyn analyysin talouden sopeutusohjelman laatimisesta.
- 2) Kaupunginhallitus päättää, että sopeutustyön ohjausryhmänä toimii taloustyöryhmä ja että sopeutustyön ajan ohjausryhmässä toimii vs. kaupunginjohtaja Antti Kortteen ja talousjohtaja Sanna Häklin lisäksi sopeuttamistyön ohjausryhmän sihteerinä hallintopäällikkö Anne Rantala.
- 3) Kaupunginhallitus päättää talousarvioprosessin esittelyssä esitetyn aikataulun mukaisesti ja että kehystä tarkastetaan talousarvioprosessin aikana, mikäli verotuloennusteet muuttuvat oleellisesti.
- 4) Kaupunginhallitus päättää pitää talousarviokokouksen 23. ja 25.11.
- 5) Kaupunginhallitus päättää, että syksyn kokouspäivät ovat 10.8., 17.8., 24.8., 14.9., 5.10., 26.10., 2.11., 23.11., 25.11. ja 14.12.

- 6) Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuusto pitää talousarviokokouksen 7.12.2020.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti.

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuusto pitää talousarviokokouksen 7.12.2020.

Päätös

Kaupunginhallituksen tekemä ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

